

PORANNA

.. ILLUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW ..

Nr. 6575. Lwów, czwartek 28. grudnia 1922. Rok XIII.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Redaktor naczelny: Stanisław Zacharaszewicz.

Zasadnicza naprawa skarbu Państwa. Niezadowolone z faszyzmu w Europie. Turcja wobec konferencji w Lozannie. Zagadkowe morderstwo w Milatynie.

OZIĘBIENIE STOSUNKÓW CZESKO - AUSTRJACKICH.

Wiedeń. (PAT.) „Der Morgen“ donosi, że między Czechosłowacją a Austrią nastąpiło oziębienie stosunków, które objawiło się w trudnościach czynionych ze strony Czechosłowacji importowi towarów austriackich. — Dziennik twierdzi, że także zamierzona podróż kanclerza Sepla do Budapesztu jest powodem oziębienia się stosunków.

PRZYGOTOWANIA FRANCUSKIE DO EKSPLOATACJI ZAGŁĘBIA RUHRY.

Paryż. (PAT.) „Matin“ omawiając ostatnią konferencję na Quai de Orsay, pisze: Rządowi francuskiemu zależy na tem, aby wszystkie szczegóły planu eksploatacji obszarów na lewym brzegu Renu jak najprędzej ustalono. Plan ten będzie jeszcze uzupełniony przez przeprowadzenie granicy celnej między zagłębieniem Ruhry a Niemcami. Przez zarządzenia te planowany jest jedynie i wyłącznie sekwestr produktywnych zastawów. Interwencja wojskowa przewidziana jest tylko na wypadek, jeżeli okaże się to bezwarunkowo koniecznym dla ochrony inżynierów i funkcjonariuszy. W takim razie operacje przeprowadzono by z nakładem najmniejszych kosztów i najmniejszego materiału w ludziach.

PRZED KONFERENCJĄ PARYSKĄ.

Bordeaux. (PAT.) Ambasador francuski w Londynie Saint Aulaire odbył konferencję z Bonar Lawem w sprawie linii wytycznych na najbliższą konferencję paryską.

AMERYKA NIE WEŹMIĘ UDZIAŁU W ODBUDOWIE ŚWIATA.

Paryż. (PAT.) „Herald“ z Nowego Jorku. Harding oświadczył, że nie aprobuje planu zwołania światowej konferencji ekonomicznej

SĄD NAD RABSKIM.

Warszawa. (AW). Dzienniki podają, że na wczorajszym posiedzeniu klubu P. S. L. uchwalono zwrócić się do marszałka Rataja o zwołanie sądu marszałkowskiego przeciw posłowi Rabskiemu w związku z jego artykułem w „Kurierze Warszawskim“ p. t. „Jezus Maria!“

AMERYKAŃSKI AEROPLAN - OMNIBUS.

W Stanach Zjednoczonych zaprowadzono stałą komunikację przy pomocy powietrznych omnibusów. Takie aeroplany codziennie przewożą szybko z miejsca na miejsce po kilkadziesiąt praktycznych Amerykanów, zdążających za interesami. Rycina powyższa przedstawia powietrzny omnibus, kursujący między Detroit a Cleveland w chwili, kiedy szybuje ponad handlową dzielnicą Clevelandu.

Zasadnicza naprawa skarbu Rzpltej.

Warszawa. (PAT). Pan prezydent Rady ministrów wystosował do wszystkich byłych ministrów skarbu i kierowników ministerstwa skarbu pismo treści następującej:

Przystępując do zasadniczej naprawy skarbu Rzpltej, mam zaszczyt zwrócić się do Wasze Szanownego Pana z prośbą o wzięcie udziału w programowej dyskusji, która się odbędzie na temat powyższy na specjalnym posiedzeniu dnia 9. stycznia 1923 r. o godz. 10 30 w Bełwedrze. Na posiedzenie to, któremu przewodniczyć będzie Pan Prezy-

dent Rzeczypospolitej, zapraszam w porozumieniu z Panem ministrem skarbu wszystkich byłych Panów Ministrów i Kierowników Ministerstwa skarbu. Będę Panu Ministrowi obowiązany za przygotowanie swoich cennych uwag na piśmie, oraz skonkretyzowanie wniosków. O odwrotnej odpowiedzi proszę, łącząc wyrazy szczerego i poważnego szacunku,

Prezydent Rady ministrów: Skorski.
 Warszawa, dnia 24. grudnia 1922.

YIMMY Sensacyjny film w 7-miu aktach
z niedźwiedziem w głowa roli.
O ygnanie z pasy niedźwiedzia z czio wiekiem. Wspólnie zdjęcie.
O 12 go bm. w Kinie „LEW“.

Nabożeństwo żałobne w Sofji za ś. p. Narutowicza.

Sofja. (PAT.) W sobotę odprawiono w katedrze katolickiej uroczyste Requiem za duszę śp. prezydenta Rzeczypospolitej Narutowicza w obecności króla Borysa, dworu, ministra spraw zagranicznych, przedstawicieli rządu, parlamentu, synodu, akademii uniwersytetu, ciała dyplomatycznego i konsularnego kolonii polskiej oraz licznych stowarzyszeń kulturalnych. Po nabożeństwie przyjął król w

pałacu na dłuższej audjencji posła Grabowskiego, któremu wyraził ponownie gorące współczucie z powodu zamordowania prezydenta Narutowicza, oraz życzenia z powodu wyboru nowego prezydenta. Król informował się również szczegółowo o położeniu w kraju. Prasa z wyjątkiem komunistycznej poświęca zmarłemu prezydentowi najżywcześniejsze artykuły.

Pomruki niezadowolonia z faszystów w Europie.

BOLSZEWICKIE ZŁOTO NA ANTYFASZYSTOWSKĄ PROPAGANDĘ

Moskwa. (PAT.) Centralny komitet trzeciej międzynarodówki postanowił oddać do dyspozycji sekcji włoskiej znaczniejszą kwotę na prowadzenie agitacji przeciw włoskim

faszystom. Znaczna część tej kwoty ma być przekazana subkomisji międzynarodówki we Wiedniu, gdzie skoncentrowana jest propaganda przeciw Włochom.

ANTYFASZYSTOWSKA BOMBA W LIZBONIE.

Lizbona. (PAT.) Havas. Przed konsulem włoskim eksplodowała bomba. Sprawcy za-

machu nieznani. Jak przypuszczają, na podstawie listu znalezionej obok miejsca wybuchu, zamach był manifestacją antyfaszystowską.

Wolnomularze pochwalają akcję faszystów.

Rzym. (PAT.) Najwyższa Rada wolnomularstwa włoskiego obrządku szkockiego jednomyślnie przyjęła następującą uchwałę: Wolnomularstwo pochwała bez zastrzeżeń wszystkie akty dokonane dotychczas przez rząd faszystów pod przewodnictwem Mussolini'ego, oraz stwierdza,

że jest obowiązkiem wszystkich dobrych Włochów, a zwłaszcza wolnomularzy, skupić się przy boku narodowego rządu, utrzymującego skutecznie za pomocą dyscypliny swoją akcję, bezpośrednio zmierzającą do zapewnienia pokoju, ładu wewnętrznego, pomysłowości i wielkości ojczyzny.

Papież nie potępia Włoch.

POJEDNANIE SIĘ PAŃSTWA Z WATYKANEM.

(PAT.) Cała prasa włoska szeroko omawia encyklikę papieską. Szereg dzienników podkreśla pogodę i spokój, z jakimi encyklika traktuje t. zw. sprawę rzymską, t. j. stosunek do państwa włoskiego. „Messagero“ pisze: Idąc w ślady swoich poprzedników, papież był zmuszony wyrazić protest przeciwko obecnemu stanowi rzeczy. Wszelako należy przyznać, że protest taki nie mógł być sformułowany z mniejszą dozą ciepłoty, aniżeli w obecnej encyklice. Papież Pius XI unikał wszelkich takich ekscentów, któreby mogły obrazić uczucia narodu włoskiego. Sytuację, która dotychczas przez poprzednich papieży była zawsze nazywana nie do zniesienia, obecny papież nazwał tylko anormalną. „Corriere di Italia“, organ partii katolickiej, pisze: Papież w swojej encyklice nie potępia Włoch, nie traktuje ich w sposób upokarzający, a jedynie żali się, że trzymają się one na boku, pod-

czas gdy tyle innych narodów stoi blisko przy nim. Są to słowa prawdziwego ojca, słowa, w których nie odczuwa się ani dawnych uraz, ani uraz świeżych, a jedynie żal z powodu nieobecności jednego dziecka, od czasu niestety aż nazbyt długiego. „Idea Nazionale“ w artykule zatytułowanym „Zaproszenie do rokowań“ wyraża pogąd, że religia nigdy nie powinna być używana jako narzędzie polityki, oraz żąda, aby znikły takie stronniczości polityczne, któreby miały uzależniać się od dyrektyw ze strony Stolicy Apostolskiej. Dziennik ten pisze: Państwo włoskie posiada jeden tylko sposób pojednania się z Watykanem. Jest to mianowicie pojednanie się bez jakichkolwiek ustępstw, nie wykluczając nawet możliwości całkowitego usunięcia ostatnich resztek władzy świeckiej papieżstwa.

Turcja gotowa zerwać konferencję lozańską.

Paryż. (PAT.) Jak donoszą dzienniki z lozańską został wezwany do Angory w celu Angory. trzeci delegat turecki na konferencję poinformowania Zgromadzenia narodowego o

przebiegu obrad na konferencji. Zgromadzenie narodowe na podstawie tej relacji zdecydowało, czy Turcy w dalszym ciągu będą brali udział w obradach konferencji, czy też mają opuścić Lozannę. Koła oficjalne tureckie żałują się na zbyt powolne obrady konferencji lozańskiej.

ZGROMADZENIE NARODOWE W OBRONIE SUWERENNOŚCI OJCZYZNY.

Angora. (PAT.) Havas. Na posiedzeniu Zgromadzenia narodowego w odpowiedzi na interpelację prezdyent ministrów przedstawił program rządu tureckiego w związku z toczeniem się rokowaniami w Lozannie. — Na wstępie zaznaczył on, że rokowania nie dały dotychczas pozytywnego wyniku. Sojusznicy pragną przełamać front turecki. W sprawie cieśnin Turcja domaga się od sojuszników gwarancji co do bezpieczeństwa Konstantynopola, będącego siedzibą kalifa. Turcja nie może lekceważyć okoliczności, że otwarcie cieśnin umożliwiłoby sojusznikom zajęcie Konstantynopola przy pogwałceniu układu zawartego w Mudros. Turcja oczekuje urzeczywistnienia jej słusznych aspiracji. Rząd angielski bronić będzie suwerenności i domagać się aby Turcja postawiona była na równi z innymi narodami.

NADESŁANE.

DAME Nr. 7.

(zeszyt styczniowy)

Vogue, Moderne Welt

i t. p. do nabycia w Biurze
dzienników E. Scherera, Pa-
saż Hausmana 9. 8052

Adolf Blumenfeld

b. dyrektor Banku Hotele w Krakowie,
członek Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,
członek kuratorji Akademii handlowej w Krakowie, przemysłowiec

zmarł w Krakowie po krótkiej i ciężkiej chorobie
niedzielną 24. grudnia 1912, przeżywszy lat 71.

W głębokim smutku pogrzeb na rodziną zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na obrzęd pogrzebowy, który będzie się 28. grudnia 1922 o godz. 2 popoł. z hali cmentarza izraelskiego we Lwowie.

Zadajcie
bezpłatnie

Prześlijcie nam kartę pocztową ze swym adresem, a w zamian otrzymacie zupełnie bezpłatnie ilustrowany katalog wszelkiego rodzaju wytworów i wyrobów sukienniczych i manufaktury niezbędnych w każdym domu. W ten sposób zapoznanie się będzie łatwiejsze z najlepszymi w rolami pierwszorzędnych fabryk i towarów, które przekonacie się jako do rzymia różnica jest między naszymi cenami fabrycznymi a cenami w Wasze miasta. Adresujcie:
Firma Handlowa Bernstein i S-ka
Białystok, siedziba fabryczna. 8119

W KRAJU DAJAKÓW.

Taniec wojenny Dajaków. Jest to najbardziej okrutne i wojownicze plemię, zamieszkujące wyspę Borneo.

Przeciw „Słowu Polskiemu”!

Otrzymujemy następujące pismo:

Szanowna Redakcjo! Proszę uprzejmie o umieszczenie w „Gazecie Porannej” uroczystego protestu i głębokiego oburzenia z powodu zniewagi wierzeń katolickich i moralności publicznej jakiej się dopuściła Redakcja „Słowa Polskiego”, drukując w gwiazdkowym, tegorocznym numerze artykuł prof. uniwersyteckiego dra Gauszyńca pt. „Ewangelia Bożego Narodzenia”, oraz wiersz niejakiego Stanisława Maykowskiego pt. „Kupało”.

Ów niby uczony artykuł dra Gauszyńca daje bardzo niechlubne świadectwo jego uczoności. roi się bowiem od nieścisłości a nawet fałszów historycznych, przynoszących ujemną powadze profesora Wszechnicy. Jest zaś niesłychaną zniewagą dla uczuć i wierzeń katolickich obrzymiej większości społeczeństwa polskiego, ponieważ usiłuje obniżyć autorytet Ewangelii św., podać w wątpliwość

prawdy w niej zawarte, postać Zbawiciela rozdwaia, czyniąc zeń dwie różne osoby, a sam fakt historyczny Jego Narodzenia wprowadza do rzędu mitów takich, jak pogańskie podania o narodzeniu Ozyrysa, Romulusa, Perseusza itp.

Wiersz Maykowskiego, tego samego, który przed laty napisał bluźnierczy „Ojciec nasz”, wiersz przedstawiający starosławiańskiego, pogańskiego bożka „Kupało”, jest pornograficzną obrzydliwością, a umieszczenie czegoś podobnego w gwiazdkowym numerze dziennika na uczczenie wielkiego święta katolickiego Narodzenia Boga-Człowieka jest grubym nietaktem, że nie powiem — prostactwem, niegodnym tak pisma, jak i każdego poważnego i szanującego się człowieka.

Z poważaniem

Prof. Franciszek Wałczak
prezes Sodalicji Marjan. Panów.

Czy można wierzyć kolei?

Jak wiadomo kursują między Wilnem a Lwowem bezpośrednie wagony kolejowe dla „wygody” podróżującej publiczności. Dla tej też rozkosznej wygody wstąpił dnia 24. grudnia br. w Wilnie do takiego wagonu podróżni Filip Schwarz, Rudolf, Feliks i Janina Wilder, Wanda Drohomirecka i Dawid Weiser zakupiwszy kombinowane bilety, za wysoką cenę do Lwowa. Rozczuleni pieczołowitością zarządu kolejowego, usnuli po krótkiej pogadance, ukołysani jednostajnym ruchem pociągu pospiesznego, lecz jakież było ich zdziwienie rano, kiedy znaleźli się wprawdzie w tym samym wozie, ale w jakimś innym pociągu, i to daleko za miastem Czeremchą pod lasem.

Nie pomogły interwencje, prośby i groźby. Pan Bóg wysoko, a dyrekcja kolejowa daleko! Po dwunastu godzinach przymusowego postoju w nieopalonym wozie na mrozie pod lasem, przyczepiono wóz do pociągu towarowego i zawieziono go do Brześcia, gdzie znowu postój kilkunastogodzinny, potem z tym samym rezultatem dostali się do Kowia. Do Lwowa przybyli ci tułacze z 24 godzinnym opóźnieniem, zziębnięci i chorzy.

Możeby Ministerstwo kolei polecilo tę sprawę zbadać, ażeby w przyszłości takim wypadkom zapobiedz. — Nazwiska podajemy dla stwierdzenia faktu.

Dypl. Inżynier E. Kirof, chrz. pierwszorzędna siła techn. organ. i handl. toż zakuje odp. stanowiska we Lwowie. Oferty pod „Nafta” do A. m. 8072

LICZEBNA SIŁA KLUBÓW SEJMOWYCH

Już ukonstytuowały się wszystkie kluby w Sejmie. Według danych, posiadanych przez biuro Sejmu, frakcje większe, mające prawo do zastępstwa w komisjach, liczą członków: Z. L. N. — 98, Piast — 70, Wyzwolenie — 43, Ch. D. — 43, P. P. S. — 41, Klub żydowski — 34, Klub Ch. N. — 28, Klub ukraiński — 20, N. P. R. — 18, Klub niemiecki — 16, Klub białoruski — 11. Ponadto są trzy małe frakcje: Ukraiński klub rolniczy („chliborobi”) — 5 członków, Chłopska partja radykalna (okoniowcy) — 4 członków, komunistki — 2 członków. Sześciu posłów jest „dzikich”.

GRECJA ISTOTNIE WEJDZIE DO MAŁEJ ENTENTY.

Wiedeń. (AW) Z Lozanny donoszą: Jugosłowiański minister spraw zagranicznych Niemczicz miał się zasadniczo porozumieć z Venizelosem w sprawie przystąpienia Grecji do Małej Ententy. Po konferencji lozańskiej mają się zjechać w Belgradzie Benesz, Duca, Niemczicz i Venizelos. Tu nastąpi oficjalne przyjęcie Grecji do Małej Ententy.

ROTMISTRZ NIEWINNIE POSADZONY.

Poznań (PAT). Głównem było przed rokiem aresztowanie rotmistrza Kazimierza Stanisława Szczepaniaka (Szczepanika), byłego komisarza Rzpłtej dla wymiany jeńców polsko - niemieckich. Aresztowanie nastąpiło na skutek interwencji sejmowej Komisji wojskowej. Wdrożono przeciwko niemu śledztwo, a zarzucano mu forytowanie jeńców niemieckich, graniczące ze zdradą stanu. W dniu 16. b. m. odbyła się przeciwko niemu rozprawa w sądzie okręgowym. Trybunał uwolnił go od wszystkich zarzuconych mu czynów, a skazał go jedynie za używanie nazwiska Szczepanika zamiast Szczepaniaka na 3 tygodnie aresztu, umorzonych już aresztem śledczym.

KRONIKA.

Lwów, 27 grudnia.
TEGOROCZNE ŚWIĘTA

nadeszły pod znakiem pewnego zamieszania z powodu kolizji liturgicznej pomiędzy postnym okresem wigilijnym a niedzielą, niedopuszczającą postu. To też pomimo dyrektyw kościelnych i policyjnych, świątkujący podzielili się na dwie partje (ach te partje, gdzie ich niema...) na tych, którzy posłuszni władzy obchodzili wigilię w sobotę, oraz na frondystów, którzy nie chcąc przerywać ciągłości świąt trzymali się daty kalendarzowej i urządzili wieszczkę wigilijną w niedzielę. Efekt był ten, że podczas gdy jedni już w sobotę uporawszy się z rybami i wszelkimi przepisami postnym jadłem, w niedzielę smakomicie zabierali się do szynki i innego świątecznego mięsiva, frondyści jeszcze „umartwiali” się jedzeniem szczupalców, karpi i linów!...

Co prawda, wszystko to odnosiło się tylko do tych, którzy zdołali nagromadzić odpowiednią ilość fioty, by przepłynąć przez ostre razy drożyzny. Bo o ile wśród publiczności była chwalebna orientacja im puncto dni świątecznych, o tyle nasz świat kupiecki nie zdezorientował się ani na chwilę i korzystając z wolnej niedzieli przedświątecznej dał tyle, ile się tylko dało, nic sobie nie robiąc ani z altruizmu, ani z istniejących cen wytycznych, ani ze srożej postawy nowego prezydenta ministrów wobec paskarzy.

Prym w tej mierze trzymali rzeźnicy, którzy za 1 kg. mięsa wołowego kazali sobie płacić po 2000, a nawet 2500 mk. (cena wytyczna 1200), wieprzowinę po 3500 do 4000 mk. (cena wytyczna 1600), za cielęcinę 2000 do 2600 (cena wytyczna

MARYSIENKA Włącznie do czwartku 28go—XII 1922 KOPERNIK
ZA KULISAMI MONTE-CARLO

dr. mat. ilustr. dzieje awanturnicze w 6 aktach

Artystka dramat. ELLEN RICHTER kreuje główną rolę.

1200 mk.). Jeśli zaś ktokorwiek śmielszej natury poważył się na jakąś skromną obiekcję, otrzymanywał od pana rzeźnika przyjacielską radę: „Jak drogo, to nie trzeba jeść”.

(d) Wieczór wigilijny w koszarach policyjnych odbył się w sobotę nadzwyczaj uroczysto przy udziale wszystkich posterunkowych, którzy w danej chwili nie pełnili służby na ulicach miasta. W dużej sali jada jej, strojonej w smereczyną, przy zastawionych stołach do wspólnej wieszery zasiadło około 300 posterunkowych z komisarzami, nad głowami których dominowała oświetlona choinka. Podniosła cichwile zapoczątkował komendant na miasto Lwów, inspektor Łukomski, wygłosiwszy płomienne przemówienie na tle historycznym i dziejowym, poczem łamał się opłatkiem z wszystkimi obecnymi. W czasie wieszery insp. Łukomski przemawiał powtórnie, a za niego zastępca komendanta podinsp. dr. Torwiński, red. Danluk i jeden z posterunkowych. Oficjalną część zakończył podinsp. Mięsiwicz, którego krótkie a piękne przemówienie i wzniesiony toast na cześć Prezydenta Rzeczypospolitej, wywarły głębokie wrażenie. Wigilia przeciągnęła się do późnego wieczora, która była przeplatana pogawędką i kolendami, pozostawiając obecnym miłe wspomnienia na czas dłuższy. Obecnymi też byli: szef urzędu śledczego nadkom. Kozakiewicz, kierownik V. komisariatu nadk. Brożyński, kierownik III. komisariatu kom. Richter oraz komisarze Kajdan, Stecki, Konarski i Kozłowski.

Następnego dnia taka sama wigilia odbyła się w koszarach okręgowej Komendy policji państwowej, w której udział wzięli posterunkowi z rezerwy i VI. komisariatu. Tu honory gospodarza spełniał komendant okręgowy inspektor Wiczyński, który wygłosił przemowę, owianą duchem patriotycznym. Wśród obecnych zauważyć można było prócz wyższych funkcjonariuszy okręgowej Komendy także kom. Rućka z Dyrekcji Policji i komendanta insp. Łukomskiego. Nastrój był bardzo serdeczny, a wszystkich prowadziła myśl przewodnia, aby wiernie służyć wolnej Polsce i stać na straży ustaw oraz ładu i bezpieczeństwa w państwie.

O punktualność urzędników. P. o. wiceministra spraw wewnętrznych, p. Konstanty Lenc rozesłał okólnik do urzędników, zachęcający rozpoczynać pracę o g. 8-mej zrana, zaznaczając, że obowiązek czuwania nad przestrzeganiem godzin urzędowania spoczywa na naczelnikach wydziałów. Ogólny zaś dozór nad tem oraz wdrożenie kroków dyscyplinarnych w porozumieniu z właściwym dyrektorem departamentu polecono dyrektorowi departamentu prezydjalnego.

Prezydent ministrów Władysław Sikorski ofiarował na gwiazdkę dla sierot jeden milion marek, z których następujące instytucje otrzymały każda po 200.000 mkp.: Dom Rodziny im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie, Rodzina Sieroca obrońców miasta Lwowa, Ognisko Panny Marii w Warszawie, „Charitas” Związek Towarzystw dobroczynności w Poznaniu i Bursa im. Serca Jezusowego w Wilnie.

Krajowy Urząd odbudowy w likwidacji we Lwowie, powołany rozporządzeniem prezesa Głównego Urzędu likwidacyjnego z 5. listopada 1919 do przeprowadzenia finansowego uregulowania spraw wynikłych z urzędowania byłego c. i k. Na miastnictwa a w szczególności Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicji, zakończył swoje czynności 15 grudnia 1922. W sprawach należących w myśl powołanego rozporządzenia prezesa Głównego Urzędu likwidacyjnego do kompetencji krajowego Urzędu odbudowy, a dotychczas nieukończonych, należy się w przyszłości zwracać bezpośrednio do Głównego Urzędu likwidacyjnego w Warszawie.

Przekazy pocztowe i czeki nadawać już można na poczcie głównej, w części od ul. Słowackiego, I piętro, w dni powszednie od godz. 8 rano, do 6 popołudniu bez przerw, odbierać zaś takowe od godz. 8 do 12 i od 3 do 6. W niedziele i święta kasa za kuflety zupełnie.

(p.) Włki przed bramami Rzymu. Tegoroczny grudzień odznacza się we Włoszech niezwykle niską temperaturą. Dyrektor forentyńskiej stacji meteorologicznej pater Alsan stwierdził, że taka zima w przeciągu 100 lat tylko dziesięć razy została zaobserwowana. W następstwie ostrej zimy

Zagadkowe morderstwo

w Milatynie starym.

(d) Obszar dworski w Milatynie starym obok Zadwórze pozostaje obecnie w posiadaniu pp. Gebauera i Maczugi, którzy są szwagrami. Tam to, ubiegłej soboty wieczorem popełniono morderstwo na osobie kuzyna p. Gebauera w chwili, gdy ten przechodził z jednego pokoju do drugiego. Przez okno padł strzał. Był on celny, gdyż raniony w tej chwili padł w drzwiach na podłogę i po chwili zakończył życie.

Prawie w godzinę później spostrzeżono morderstwo. Prawdopodobnie było ono popełnione na tle jakiejś zemsty. Rabunek jest wykluczony, gdyż przy trupie znaleziono nie naruszony z pieniędzmi portfel.

Na miejsce zbrodni wyjechał ze Lwowa wywiadowca urzędu śledczego z psem policyjnym, któremu może się uda wpaść na trop sprawcy.

Sy wstęp w Kasynie i Kole lit. art.

Zapowiedziany na niedzielę 31. grudnia wieczór sylwestrowy w Kasynie i Kole lit. art. zgromadzi niezawodnie najlepsze Towarzystwo naszego miasta i będzie świetną inauguracją rozpoczynającego się karnawału. Oprócz członków Kasyna z rodzinami i wprowadzonych przez nich gości wstęp będą miały jedynie osoby, polecone przez członków a zapisano wcześniej na liście zaproszonych w sekretarjacie Kasyna. W ten sposób uniknie

się zbytniego natłoku a równocześnie zapewni tej wytwornej zabawie charakter więcej towarzyski, poniekąd domowy.

Komitet uprasza panie, by jawiły się w toaletach możliwie najskromniejszych (nie balowych).

Przygrywać będzie wyborna orkiestra braci Osadów. Połowa dochodu przeznaczona na fundusz wdów i sierót po dziennikarzach polskich.

my włki z Apenin porzuciły swe kryjówki i ukazują się w pogoni za żerem we wsiach okolicznych a nawet podchodzą pod samo miasto Rzym, rewindykując snąc swoje dawne prawa do tego mięsa, w którego herbie dumnie króluje wilczyca, jako karmicielka założyciela starożytnego grodu.

Perosi pod kuratelą. Sąd oddał pod kuratelę kompozytora Perosiego, a to na skutek wniosku jego braci, a postępowanie sądowe w tym kierunku przeprowadzono pośpiesznie, aby uratować liczne manuskrypty z kompozycjami przed zniszczeniem ich przez Perosiego.

Srebro z G. Śląska na polski skarb. (m) Huta państwowa w Strzebnicy na polskim Górnym, Śląsku odesłała do oddziału Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej 637 kg. srebra w 46 sztabach dla skarbu narodowego.

Kupiecki pomysł. Niedawno temu założony magazyn strojów damskich H. L. Grünsteina przy ul. Szpitalnej 1. 6 urządził dla swej klienteli losowanie nagród za pośrednictwem szarady. W czasie losowania, które odbyło się ubiegłej soboty, wygrały: A. Litwin i Anieła Macheta białki, Zofia Gałuszkiewicz suknię, Zofia Koiszer i Maria Marcinkówna iempery. Do losowania zgłosiło się około 600 osób.

Kradzieże. Z mieszkania Marii Katkowskiej, przy ul. Listopada 31, skradziono futro, wartości 2 miliony marek, a z mieszkania Tadeusza Górskiego przy ul. Zygmuntońskiej 3 palto wartości 500.000 mkp. — Ze strychu Anieli Kownackiej zamieszkałej przy ul. Zacharzewicza 7 skradziono dywany wartości 400.000 mkp.

Aresztowania. Wczoraj policja aresztowała Leona Pau'a i Jana Korde'a za kradzież Witoldowi Stojnowskiemu naczyń kuchennych, wartości 250.000 mkp.

Zguba. Rozalia Bauer, zam. przy ul. Wałowej 11, idąc ulicą Wałową i Batorego zgubiła złoty zegarek, wartości 100.000 mkp.

Ukaranie poborowych za pijaństwo. Major Stolkowski, przewodniczący komisji poborowej, ukarał Dmytra Drozda, Hrycia Panasa, Piotra Kochanowskiego i Mikołaja Kopystyńskiego, 3-dniowym resztem za stawienie się przed komisją w stanie pijanym.

Kradzieże. W czasie świątecznym złodzieje wcale nie zaniechali uprawiania swego kunsztu o czym świadczą liczne włamania i kradzieże. H. Janowskiemu skradziono z przedpokoju przy ul. Głowińskiego 29 puchowy płaszcz damski, futro meskie i palto, wartości 3 miliony marek. — Sędziemu Włh. Schragierowi skradziono ze strychu mieszkania na pl. Błeczewskiego 4 bieliznę wartości około 1½ miliona marek, a Edwardowi Mi-

chałskiemu z mieszkania przy ul. Wiśniowieckiej 1. 1 palto i futerko dziecinne wartości 400.000 mkp. Wreszcie Edw. Schulzowi skradziono z wozu na ul. Kopernika garderobę i bieliznę wartości 500.000 mkp., a Karolowi Jurkiewiczowi z mieszkania przy ul. Jakoba Strzemię 3, skradziono futro i płaszcz, wartości 700.000 mkp.

Ujęcie złodziei futer. Z powodu masowo powtarzających się w ostatnich czasach kradzieży futer, policja zabrała się energicznie do tepienia złodziei tej kategorii i rzeczywiście wpadła na ślad dobrze zorganizowanej spółki złodziejskiej, której członków ujęła w swoje ręce. Są nimi: Izaak Arschussman, Rudolf Sroka, rodzina Szpunerów i Getzów, dalej Józef, Franciszek i Rozalia, Wojciech Reguła, Józef Wasyluk i wreszcie Samuel Stolar, bielnik całej tej spółki. Szajce tej udo wodniono cztery kradzieże futer. Również przyaresztowano Simona Halnę za kradzież Dawidowi Szeerowi z garderoby z kawiarni „Renaissance” futra, wartości 5 milionów marek.

Nagły zgon. Onegdaj w domu przy ul. Krakowskiej 34 zmarł nagle Eisig Wolf Stopler, zam. przy tejże ulicy pod nrem 38.

Zamach samobójczy. Marja Kurz, 18-letnia robotnica drukarska, zam. przy ul. Łazarza 12, napiła się onegdaj w zamiarze samobójczym jakiegoś trującego gazu. Po zaopatrzeniu przez Pogotowie desperatkę pozostawiono opiece domowej.

Krwawe święta mieli Henryk Kamiński, 26-letni ślusarz i Stefan Góral, 20-letni murarz, gdy w czasie obojętnej zabawy zostali pokłóci nożami przez swoich towarzyszy.

Dwa napady rabunkowe. Przed kilku dniami jacyś trzej zamaskowani i uzbrojeni bandyci napadli w Bani Kotowskiej w powiecie drohobyskim na dom Chaima Lietmana i pod groźbą rewolwerów obrabowali go z biżuterji, wartości przeszło 2 miliony marek. W tym samym niemal czasie, prawdopodobnie ci sami bandyci tylko w zwiększonej liczbie, gdyż było ich tam pięciu, obrabowali również Karolinę Gmieszkową, której zabrali biżuterję i gotówkę łącznej wartości 1 miliona marek. Za rabusjami wszczęto poszukiwania.

Napad bandytów na posterunek policyjny. W uzupełnieniu notatki naszej o zamordowaniu posterunkowego policji w Mszanicy koło Krosna dowiadujemy się, że zamordowany nazywał się Mikołaj Markiewicz, a mordercą był Leńko Paraszczuk, któremu niestety udało się zbiec z prawdopodobnie do Czechosłowacji.

Ogień kominowy. W noc wigilijną wybuchł w domu Zygmunta Bardacha przy ul. Gliniańskiej 1. 8. ogień kominowy, który straż ogniowa zlikwidowała bez większego trudu.

SZARADA NOWOROCZNA

dla Czytelników „Gazety Porannej“

Ranna — Gaz — Poeta

Trzy słowa — z liter odmiennego szyku,
Które przestawisz w swojej madrej głowie.
Nazwę gazety ułoż Czytelniku,
Która wychodzi codziennie we Lwowie.

Za trafne rozwiązanie wydawnictwo „Gazety Porannej“ wyznacza w drodze losowania

100 nagród wartości miliona marek.

Warunki dopuszczenia do losowania.

1) Szarada powyższa zamieszczona będzie w kilku numerach „Gazety Porannej“ w różnych odstępach czasu.

2) Udział w rozwiązaniu tej szarady i w losowaniu nagród może brać nie tylko prenumerator, ale każdy czytelnik „Gazety Porannej“, tak ze Lwowa, jak i z prowincji.

3) Każdy ubiegający się o nagrodę musi przesłać pocztą lub oddać w redakcji albo administracji „Gazety Porannej“ w kopercie rozwiązanie szarady, z podaniem swego imienia i nazwiska, wraz ze swoim dokładnym adresem, oraz dołączyć trzy wycięte nagłówki „Gazety Por.“ z datą tych numerów, w których pojawi się niniejsze ogłoszenie „Szarady Noworocznej“. Wycięte trzy nagłówki nie mogą pochodzić z jednej i tej samej daty i numeru „Gazety Porannej“, lecz muszą być z różnych dni, czyli każdy z trzech wycinków musi mieć odmienną datę.

4) Rozwiązanie wraz z wycinkami należy przesłać lub oddać w redakcji albo administracji „Ga-

zety Porannej“ najdalej w nieprzekraczalnym terminie w piątek, dnia 12. stycznia 1923 do godz. 7 wieczór.

5) Ci tylko, którzy zastosują się do powyższych warunków będą dopuszczeni do losowania.

6) Uroczyste, publiczne losowanie 100 nagród, w których udział mogą wziąć wszyscy ubiegający się o nagrodę, odbędzie się w niedzielę, dnia 14. stycznia 1923 o godz. 11 przed południem w dużej sali administracyjnej „Gazety Porannej“ przy ul. Sokoła t. 4.

7) Wynik losowania podany będzie w numerze „Gazety Porannej“ we wtorek, dnia 16. stycznia 1923.

8) Nagrody będą wydawane natychmiast obecnym przy losowaniu. Nieobecni będą mogli podjąć nagrody w redakcji „Gazety Porannej“. Za wygrane przedmioty, jak szynka, kielbasa, mąka, wódka, kawa itp., któreby miały być wysłane na prowincję, administracja przesyła przekazem pocztowym ich równą wartość.

Spis przedmiotów przeznaczonych do wygrania:

- 1) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 2) „Zaczarowany światek“ z rycinami.
- 3) 5 kg. białej mąki.
- 4) Nemo: „Rzeczy wesole“.
- 5) 3 kg. krakowskiej kielbasy z masarni Józefa Nowaka.
- 6) Stanisława Okołowiczówna: „Robinsonek“ z rycinami.
- 7) Garnitur do kompotu na sześć osób.
- 8) Piotr Benoit: „Tajemnice Sahary“.
- 9) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 10) Bezpłatna prenumerata kwartalna „Szcztuka“.
- 11) Lampa elektryczna.
- 12) Jerzy Bandrowski: „Wygrana partja“.
- 13) Tort orzechowy.
- 14) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 15) Faszka likieru z składu wódek Fr. Moszkowicza.
- 16) Henryk Zbierchowski: „Zongler“.
- 17) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 18) 3 kg. słoniny z masarni Józefa Nowaka.
- 19) Dwie krawatki męskie.
- 20) Gaston Leroux: „Człowiek, który powrócił z tamtego świata“.
- 21) 3 kg. cukru.
- 22) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Ga-

- zety Porannej“.
- 23) Pudełko 100 papierosów egipskich.
- 24) „Zaczarowany światek“ z rycinami.
- 25) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 26) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 27) 1 kg. kawy cejlońskiej.
- 28) Nemo: „Rzeczy wesole“.
- 29) Obraz w złotych ramach art. malarza J. Holzmüllera „Pełnia księżyc“.
- 30) Marija Dąbrowska: „Uśmiech dzieciństwa“.
- 31) Faszka likieru z składu wódek Fr. Moszkowicza.
- 32) Piotr Benoit: „Tajemnice Sahary“.
- 33) Sześć chusteczek damskich.
- 34) Bezpłatna prenumerata kwartalna „Szcztuka“.
- 35) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 36) Jerzy Bandrowski: „Wygrana partja“.
- 37) Flakon na kwiaty.
- 38) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 39) 3 kg. białej mąki.
- 40) Henryk Zbierchowski: „Zongler“.
- 41) 3 kg. cukru.
- 42) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 43) Tort czekoladowy.
- 44) Gaston Leroux: „Człowiek, który powró-

cił z tamtego świata“.

- 45) Faszka likieru z składu wódek Fr. Moszkowicza.
- 46) Cecylia Niewiadomska: „Odrodzona“.
- 47) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 48) „Zaczarowany światek“ z rycinami.
- 49) 3 kg. kielbasy krakowskiej z masarni Józefa Nowaka.
- 50) ½ kg. herbaty angielskiej.
- 51) Tort pomadkowy.
- 52) Nemo: „Rzeczy wesole“.
- 53) Garnitur na owoce na sześć osób.
- 54) Bezpłatna prenumerata kwartalna „Szcztuka“.
- 55) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 56) Piotr Benoit: „Tajemnice Sahary“.
- 57) 3 kg. cukru.
- 58) Władysław Umliński: „Zwycięzcy oceanami z rycinami“.
- 59) Pudełko tytoniu macedońskiego.
- 60) Jerzy Bandrowski: „Wygrana partja“.
- 61) Faszka likieru z składu wódek Fr. Moszkowicza.
- 62) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 63) 3 kg. białej mąki.
- 64) Henryk Zbierchowski: „Zongler“.
- 65) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 66) Tort biszkoptowy.
- 67) Jedna para jedwabnych pończoch damskich.
- 68) Gaston Leroux: „Człowiek, który wrócił z tamtego świata“.
- 69) 1 kg. kawy cejlońskiej.
- 70) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 71) Obraz w złotych ramach art. malarza J. Holzmüllera „Chata na uboczu“.
- 72) „Zaczarowany światek“ z rycinami.
- 73) 3 kg. słoniny z masarni Józefa Nowaka.
- 74) Bezpłatna prenumerata kwartalna „Szcztuka“.
- 75) Faszka likieru z składu wódek Fr. Moszkowicza.
- 76) Nemo: „Rzeczy wesole“.
- 77) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 78) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 79) 3 kg. krakowskiej kielbasy z masarni Józefa Nowaka.
- 80) Piotr Benoit: „Tajemnice Sahary“.
- 81) Tort owocowy.
- 82) Bezpłatna prenumerata miesięczna „Gazety Porannej“.
- 83) 3 kg. cukru.
- 84) Jerzy Bandrowski: „Wygrana partja“.
- 85) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 86) Flakon na kwiaty.
- 87) Sześć par skarpetek męskich.
- 88) Henryk Zbierchowski: „Zongler“.
- 89) 10 bezpłatnych biletów do parowej łaźni.
- 90) Bronisława Ostrowska: „Baśnie polskie“, 2 tomy z rycinami.
- 91) Faszka likieru z składu wódek Fr. Moszkowicza.
- 92) Gaston Leroux: „Człowiek, który wrócił z tamtego świata“.
- 93) Garnitur do kompotu na sześć osób.
- 94) Bezpłatna prenumerata kwart. „Szcztuka“.
- 95) Faszka wódki z fabryki Baczewskiego.
- 96) „Zaczarowany światek“ z rycinami.
- 97) 3 metry flaneli na matynkę z magazynu A. Wanga.
- 98) Szynka o wadze 5 kg. z masarni Józefa Nowaka.
- 99) Jedna koronkowa kombinacja damska.
- 100) Ototówka sto tysięcy marek polskich.

Ścięcie czterech bandytów.

TEJ EGZEKUCJI DOKONANO W OPOLU.

Wzięcie w Opolu było w zeszłym tygodniu areną egzekucji, dokonanej na trzech bandytach.

Według procedury karnej niemieckiej, kat uciął im toporem głowy. Byli to bandyci Jemella, Kostyra i Kalisch. Dnia 21. listopada 1919 zamordowali gospodarza Kosteczkę w Ujeściu. Po morderstwie zrabowali cały dom. Prócz tego dokonali

wielu rabunków.

Dzień przedtem w więzieniu Głiwickim dokonano egzekucji na bandycie Wilku, który w maju 1920 zamordował i obrabował szewca Kozolicka w Uthommer. Wszyscy ci bandyci — to rodowici Ślązacy, u których wynarodowienie zabiło także poczucie moralności.

Wiedeńscy wydani na żer szczurom.

(p.) We Wiedniu plaga szczurów przybiera wprost przerażające rozmiary. Są całe dzielnice, w których szczury zrobiły formalną inwazję, której wyprzeć nie zdołają ani zarządzenia policyjne, ani, co prawda zbyt słaba akcja, sparaliżowanych w swem działaniu przez ochronę lokatorów małe czynsze właścicieli domów.

Charakterystyczną ilustracją tego stanu rzeczy jest proces, który rozegrał się obecnie przed sądem 20-tej dzielnicy.

Powódka, Albertyna Frühwirt, zaskarżyła właściciela domu, w którym mieszkała, Amerykanina Wilhelma Wertheimera o odszkodowanie w kwocie miliona koron za to, że wskutek zaniedbania pozwanego, szczury w jej mieszkaniu rozwiłmożniły się do tego stopnia, że pogryzły jej bieliznę i rzeczy, oraz pokąsały ją tak dotkliwie, że musiała przez czas dłuższy pozostawać w leczeniu szpitalnym. Nadto ustawiczny strach przed pokąsaniem i napadem tych małych, lecz niebezpiecznych drapieżców, przyprowadził ją o ciężką chorobę nerwową.

Podczas rozprawy świadkowie podawali szczegóły wprost niewiarygodne, a jednak prawdziwe. Cała rodzina Frühwirtów wskutek inwazji szczurzej, żyła w ustawicznym pogotowiu wojennym; niczem w stanie obłożenia. Po całych nocach nie mogli spać, ani gasić światła, a pomimo czujnej straży odbywanej na przemian przez członków rodziny, niezawsze udawało się utrzymać szczury zdala od łóżek.

Pewnej nocy, mimo przedsięwziętych środków ostrożności, szczur skoczył do twarzy pani Frühwirt i pokąsał ją tak dotkliwie, że z bólu i strachu prawie że odchodziła od zmysłów. Mąż jej sporządził następnie dla niej maskę skórzaną z żelaznym nosem, którą stała zakładając na noc.

Również syna pp. Frühwirtów szczury pokąsały dotkliwie.

Sędzia, który stwierdził, iż istotnie właściciel domu nie poczynił odpowiednich zabiegów celem usunięcia z domu tej strasznej plagi, radził Amerykanowi, aby drogą ugody, dolarami usmierzył ból i strach swoich lokatorów.

Prestigitator i Kabalarka.

NIESAMOWITA HISTORIA WESELNA.

(p.) W Marsylii odbył się tydzień dniami ślub niezwykłej pary nowożeńców. Znany prestigitator Jean Duflau stanął na ślubnym kobiercu z cieszącą się również szeroką sławą kabalarką Magdaleną Brunier. Uczta weselna odbywała się w towarzyskiej wesołości w hotelu Rzymskim. Przy deserre nastąpiła nagle scena zupełnie niespodziewana, zaaranżowana przez pannę młodą, która w każdym razie objęła w niej rolę z fachu raczej jej małżonkowi lecującej. Oto na znak dany przez nią, goście weselni zakasali rękawy i rzucili się na

nowożeńca i kilku jego przyjaciół. Wywiązała się pomiędzy napastkami a zaskoczonymi ktróćka wa ka, podczas której panu prestigitatorowi znika nie tylko młoda małżonka, ale nadto torebka skórzana, zawierająca 50.000 franków, portfel niepróżny, zegarek i łańcuszek złoty, oraz brylantowe pierścionki.

(Pomimo pomocy policji zręcznemu prestigitatorowi nie udało się dotychczas wyczarować na powrót swojej rafinowanej Pyłki, ani wszystkich innych akcesoriów.

Statkiem w poprzek Rosji.

Jeszcze przed zawarciem oficjalnego układu w Rapallo, kiedy prywatna inicjatywa była jedynym czynnikiem gospodarczego zbliżenia Rosji do Niemiec, założone zostało w Hamburgu „Niemiecko-Rosyjskie Tow. Handlowe“ dla prowadzenia handlu wymiennego i dla utrzymania stałej komunikacji morskiej między portami Rosji i Niemiec. Jak wielką wagę przywiązują Niemcy przemysłowcy do rosyjskiego rynku i jak daleko sięgają ich inwestycje, gdy chodzi o gospodarcze zdobycie nowych rynków zbytu i zakupu, świadczy przedsięwzięta i dokonana przez powyższe Towarzystwo próba wykorzystania bezpośredniej drogi wodnej z Hamburga w porzek Rosji do Enzeli (Persja) nad Morzem Kaspijskim. Celem tego przedsięwzięcia było zbadanie stanu żeglugi i splawności systemu dróg wodnych: Jezioro Ładoga — Kanał Marjański — Wolga — Morze Kaspijskie.

W Hamburgu zbudowany został specjalnie w tym celu skonstruowany statek „Pionier“, który przyjąwszy próbną ładunek, w sierpniu 1921 roku wypłynął z Hamburga i po długich postojach i po przezwyciężeniu rozmaitych poważnych — co prawda przewidzianych, — przeszkód, dotarł do

celu i zawinął we wrześniu br. do portu Enzeli. Z ogłoszonych niedawno wyników tej ekspedycji podnieść należy, że zamulenie przed wojną już znacznie zaniedbanego Kanału Marjańskiego, osłabnęło prawie że zatrważające stadium. Znacznie lepszy jest stan Wolgi, jakkolwiek regularna żegluga do Niżnego Nowogrodu już od szeregu lat jest zastanowiona.

Między Saratowem a Carycynem nie należy się obawiać — zdaniem kierownika ekspedycji — zamulenia łożyska Wolgi, nawet w suchych, bezwodnych porach roku, a to skutek stale wysokiego stanu wody rzeki Kamy wpływającej do Wolgi.

Znacznie gorszy jest splaw poniżej Kamyszyzna, gdzie utrzymanie w porządku łożyska wymagałoby nieustannego czyszczenia bagrami. Wzdłuż całej jednak drogi, sama linia splawna — jakkolwiek bardzo wąska — jest dość głęboką, tak, że przy należytem nadzorze, bez zbyteknych trudności dałaby się rozszerzyć i uregulować. Obecnie linia ta biegnie zygzakowato i w tem właśnie tkwi niebezpieczeństwo dla obcych żeglarzy, którzy w braku wszelakiej, choćby najprymitywniejszej sygnalizacji i majaków, nocami stać muszą na kotwicy.

Ekspedycja próbną statku „Pionier“ dowiodła, że bezpośrednia komunikacja między Niemcami a Rosją drogą rzeczną jest możliwa i że przy stosunkowo niezbyt wielkich kosztach — naturalnie przy współdziałaniu miejscowych władz rosyjskich i przy sprzyjających stosunkach politycznych — dałaby się uregulować. Zajmująca obecnie całą Europę, a nawet Amerykę kwestia gospodarczej odbudowy Rosji, zależy w pierwszym rzędzie bezsprzecznie od uregulowania komunikacji; ekspedycja zaś powyższa świadczy niewątpliwie o dążności niemieckich sfer przemysłowych do ujęcia w swe ręce inicjatywy w eksploatacji tego, na dzisiejsze czasy stosunkowo najtańszego środka komunikacji.

Fakt powyższy powinien i nasze narodowe sfery pobudzić do zastanowienia się nad kwestią eksploatacji — nie obcych — lecz conajmniej naszych własnych dróg wodnych, już nie dla regularnej żeglugi, lecz chociażby dla splawu drzewa.

Czy nasze narodowe sfery wiedzą conajmniej o istnieniu na Wołyniu i Połesiu licznych, dość szerokich, do 50 wiora długich kanałów splawnych, łączących Turcję z Prypecią, a w dalszym ciągu z systemem Bugu i Wisły?

Czy wiedzą o istnieniu bezpośredniej drogi splawnej począwszy od okolic Kowia aż do Gdańska?

Dr. Karol Dawid.

Związek zawodowy eunuchów. Z Konstantynopola donoszą, że ostatnio powstał tam związek zawodowy eunuchów, grupujący w swoich szeregach 190 członków. Podniętą do założenia tego związku było ostatnie rozwiązanie haremu sułtana, jak również obawa, że podobny los może spotkać także inne haremy.

Z teatrów.

Zmiana repertuaru. W czwartek 29 bm. zamiast „Coppelia“ pójdą w Teatrze Wielkim „Opowieści Hoffmana“ w pierwszorzędnej obsadzie.

TEATR WIELKI.

Środa, 27. grudnia o godz. 7 „Lohengrin“, opera w 3 aktach R. Wagnera.

W czwartek 28 bm. o godz. 7. „Opowieści Hoffmana“ z opera w 3 aktach Offenbacha.

Piątek, 29. grudnia o godz. 7 „To co najważniejsze“, komedia w 3 aktach Jewrejnowa (premiera).

TEATR MAŁY.

Środa, 27. grudnia o godz. 7 „Jastrząb“, sztuka w 3 aktach Croisseta.

Czwartek, 28. grudnia o godz. 7 „Jastrząb“ sztuka w 3 aktach Croisseta.

Piątek, 29. grudnia o godz. 7 „Jastrząb“ sztuka w 3 aktach Croisseta.

Piątek, 29. grudnia o godz. 7 „Słomiana wdówka“, operetka w 3 aktach Blecha

TEATR NOWOŚCI.

Środa, 27. grudnia o godz. 7 „Słomiana wdówka“, operetka w 3 aktach Blecha.

Czwartek, 28. grudnia o godz. 7 „Japonka“, operetka w 3 aktach Benatzky'ego.

Koncert pp. artystów Kirsanowej, Fortmatęgo Prawdzica i Modzelewskiej odbędzie się w dniu świąt 26 grudnia br. o godz. 8 wieczór w sali Sokoła-Macierzy. 7989

Sypialna antyczna, saloniki stylowe, biurka artystyczne, lustro wenecjańskie. Sypialnie modne od 900.000 mkp. Jadalnia mahoniowa oraz 2 szafy mahoniowe okazjnie poleca:

„ARS“

Ważny Mebli

plac Bernardyński 7, Hotel Krakowski. 7934

Dąbal — honorowym członkiem prezydium wszechukraińskiego kongresu sowietów.

(Us). W uzupełnieniu zamieszczonego we wczorajszym numerze „Gazety Porannej” sprawozdania z VII wszechukraińskiego kongresu sowietów w sprawie rzekomego poparcia przez władze polskie przeciwko sowieckiej organizacji, stwierdza należy, że nasze przypuszczenie, iż cała ta interpelacja „oburzonej ludności” została inspirowana przez rząd sowiecki, obecnie znajduje potwierdzenie w przemówieniu prezesa wszechukraińskiego komitetu wykonawczego tow. Petrowskiego, który podkreślił, co następuje: „w moich rękach znajduje się spora ilość depesz z różnych części Ukrainy, w szczególności z pogranicznych wsi, których ludność tamtejsza stanowczo żąda bezwzględnej walki z najazdami band zagranicznych. Telegramy te, jak zarówno i przemówienie Petrowskiego, nadeszły i zostały wygłoszone jeszcze przed wniesieniem wspomnianej interpelacji, co w

sposób dotkliwy świadczy o inscenizowaniu i przygotowaniu całej tej imprezy.

Kongres sowietów ukraińskich przy sformowaniu prezydium nie zapomniał naszego posła komunistycznego, obecnie znajdującego się w więzieniu, tow. Dąbala i jednogłośnie zamianowano go „honorowym członkiem prezydium”. Równocześnie zjazd uchwałą wysłał do polskich komunistów powitalny telegram, w którym „w imieniu robotników i włościan Ukrainy wyraża polskiej partii komunistycznej swe proletariackie współczucie z powodu niesłychanych gwałtów (?) burżuazji co do pionierów ruchu komunistycznego w Polsce”. Zawiadamiając dalej o „honorowym wyborze uwiecznionego Dąbala, zjazd wyraża nadzieję, iż już jest bliska chwila oswobodzenia bratniej Polski z pod jarzma (!) kapitału burżuazyjnego!”

Tragiczne rozstanie.

Uroczą paryską młódnikę Marta Dynoyer, żyła przez dłuższy czas w dzikim małżeństwie ze studentem Henrykiem Tataut. Po niejakiem czasie jednak, 20-letniej, pełnej werwy kobiecie, zaczęły ciążyć dobrowolne pęta, zwłaszcza, że jej kochanek był istnym Otelem, wyprawiającym jej z łada powodu dzikie sceny zazdrości.

Wobec tego Marta opuściła dom wspólny, w którym życie stało się dla niej niemożliwe. Porzuciła kochanek, w końcu do niej wystosowanym, zdawał się zgadzać na rozstanie, błagał ją tylko, by ze względu na pamięć szczęśliwych chwil razem przeżytych, raz jeszcze przyszła do niego na ostatnie pożegnanie.

ostatnie pożegnanie.

Marta usłuchała wezwania. Lecz Henryk wbrew przyrzeczeniu, zaczął ją zaklinać, żeby została nadal u niego. Gdy zaś kobieta stanowczo mu oświadczyła, że wszystko między nimi musi być skończone, rozszalały kochanek chwycił za osyry nóż i zaczął na ślepo zadawać ciosy swojej ofierze.

Sąsiedzi, którzy nadbiegli na krzyk mordowanej, zaedwige zdołali wyrwać ofiarę z rąk szaleńca. Dogorywającą niemal przeniesiono do szpitala, kochanek-morderca zupełnie apatycznie dał się aresztować.

Miljoner antyfeminista.

ODMAWIA PANNOM PUDRU I WYSOKICH OBCASÓW.

Wszystkie kobiety Ameryki są zrozpaczone odpowiedzią milionera, A. B. Gee który odmówił ofiary na instytut dla młodych dziewcząt. Wypowiedział on zdanie następujące:

— Wszystkie zakłady naukowe dla kobiet powinny być zniesione. Młode dziewczyny powinny nauczyć się nie palić i nie używać słów żargonowych; powinny zaniechać

manier męskich, pudru i szminki, a także wysokich obcasów. W kolegiach uczą dziewczyny mnóstwa rzeczy niepotrzebnych. Zamiast tego powinny dziewczyny przejść kurs robót ręcznych, który rozwinię w nich zdrowy rozsądek.

Miljoner ten godzien jest dostać za żonę — kucharkę o dobrze rozwiniętym zdrowym rozsądku.

Polityka handlowa Polski.

EKSPORT NASZ ZNACZ NIE SIĘ ZWIĘKSZYŁ.

„Berliner Boersen Courier” dowodzi, że bilans handlowy Polski w ciągu roku 1922 przeszedł znaczną ewolucję. Gdy w r. 1921 eksport w stosunku do importu był częścią prawie zniżkową, już w marcu r. b. wywóz stanowił 25 procent dowozu, a w październiku 80 procent. To znaczy, iż Polska szybko zbliża się do wyrównania swego bilansu handlowego. Rozumie się, iż znaczną rolę gra w tym połączenie Górnego Śląska, z drugiej jednak strony nie mamy danych, by oświetlić cyfry znaczne wywozu Rosji oraz przez Gdańsk, za granicę. Pomijając znamienne cyfry „Berliner Boersen Courier”, nie będziemy się mylić, gdy powiemy, iż bilans handlowy jest u nas zupełnie dodatni. Wracamy do handlu wolnego i jesteśmy pod tym względem siłą, która wpłynąć musi na poprawę naszej realnej waluty, pomimo koniecznych ograniczeń wywozowych artykułów żywnościowych. Jeżeli nasz wywóz pokrywany jest walutą pełnowartościową, to nie może być

mowy o ujemnym bilansie płatniczym.

Na tej podstawie daje się unormować waluta nowa. Będąc panami wywozu, którym nie tylko spłacamy dowóz, lecz otrzymujemy nadwyżkę, robimy znaczne oszczędności. Pierwsza rzecz zatem, szczegółowa statystyka jest nam potrzebna nie tylko w wadze

Złodziej ministrem oświaty w Bolszewii.
Przed niedawnym czasem schwytano w Berlinie na gorącym uczynku kradzieży Węgra, Geze Behra, który był... ministrem oświaty w bolszewickim rządzie Beli Kuhna. Według pism czeskich, Behr jest notowanym złodziejem, który z niejednego pieca jadał chleb. Za ostatnią kradzież skazany on został na 12 miesięcy ciężkiego więzienia. Jednak rosyjscy komuniści nie zapomnieli o tym „męczenniku”, gdyż do więzienia posłali mu telegram, wyrażający wyrazy „głębokiej czci i szacunku”.

Demonstracje na uniwersytecie w Gandawie.
W czasie starcia policji ze studentami demonstrującymi przeciw wprowadzeniu języka flamandzkiego, jako wykładowego na uniwersytecie w Gandawie, zostało rannych trzech studentów i czterech policjantów.

Ekonomista.

Z GIELDY NIEOFICJALNEJ.

Przez święta jak również wczoraj do późnego wieczora tendencja chwiejną, zwyklowa ceny przy bardzo małym obrocie z powodu świąt zmieniały się o 100 do 150 punktów.

Dotary amerykańskie 18000 do 18050, jedynki i dwójki 17800 do 17850, dolary kanadyjskie 17900 do 17950, jedynki i dwójki 17700 do 17750, marki niemieckie 2'65 do 2'70, setki 2'40 do 2'45, drobne 2'20 do 2'30, leje 100 do 102, drobne 98 do 100, czeskie korony 525 530, drobne 500 do 520, austr. tys. now. em. 560 do 580, austr. tys. star. em. 3500 do 3600, setki now. em. 55 do 58, setki star. em. 280 do 300, 50-kor. 80 do 100, 20-kor. 28 do 32, 10-kor. 14 do 16, jedynki i dwójki 0'50 do 0'60, austr. stempl. 26'25 do 26'50, austr. przekazy 26'75 do 27, ruble pięciosetki 1'10 do 1'15, setki 1'15 do 1'20, 25-rub. 1 do 1'10 10-rub. 0'95 do 1, reszta drobnych 0'55 do 0'60, dumskie 20 do 25, 250-rub. 15 do 16, karbowanice 0'90 do 1'10, hrwony 1'15 do 1'20, franki francuskie 1220 do 1280, funty szterl. 82000 do 83000, franki szwajcarskie 3300 do 3400.

Złoto: 20-koronówki 74000 do 74500, 20-frankówki 72000 do 72500, 20-markówki 77000 do 77500, funty szterl. 74000 do 75000, 10-rub. 92000 do 93000, dolary 16500 do 16800.

Srebro: korony 1322 do 1325, 5-koronówki 6800 do 6900, floreny 3500 do 3600, ruble 5800 do 5850, kopiejki 27'50 do 28, dotary amerykańskie 11000 do 11500, dolary kanad. 10500 do 10800, leje 1315 do 1320.

KRONIKA SPORTOWA.

MATCHE ZA GRANICĄ.

Bołonia
WAC (Wiedeń) — Bołonia 1:0.
Praga,
Norymberski F. K. — Vrsovice 2:1.
Norymberski F. K. — Drużyna kombinowana (Meteor VIII, Victoria, Žilkov) 3:3.
Wiedeń.
Ostmark—Rudolfshügel 2:0 (1:0)
Hertha—Simmering 3:2 (0:1).

OGŁOSZENIA

NAUKA I WYCHOWANIE

Wpisy na pryw. Kurs handlowy przygotowujące do egzaminów w Państw. Akademii handlowej a obejmujące wszystkie systemy, korespondencję kupiecką i bankową, rachunkowość kaptelcką i techniki handlu, przyjmujące się w okale szkoły Ecole Reforme, ul. Pańska 14. codziennie od 10—1 i od 4—8 do końca stycznia 1923. 8061

POSADE I PRACE

Leśniczy, Ślązak, młody, energiczny, z egzaminem państwowym, na samodzielnego gospodarza leśnego, z praktyką w hodowli i eksploatacji lasu, oraz w pomiarach, ze znajomością tartaczniemi zmieni posiadłość. Główny warunek: możliwość prowadzenia gospodarstwa domowego. Pójdzie na kresy. Zgłoszenia pod Zarząd leśny Letownia, poczta Przemyśl. 8039

Dla piersiowo chorych.

Każdy lekarz ordynuje przy wszelkich chorobach dróg oddechowych, uporczywym kaszlu itd. najlepszy, jedyny wypróbowany środek „SULFOCOL“ w kaźd jastec do nabycia :

Zakłady chemiczne „LAOKOON“

Sp. z ogran. odp. we Lwowie, ul. Lindego 1. 6. 7582

KUPNO, SPRZEDAŻ, ZAMIANA

Kaspry mtyńskie Nr. 2 okazjnie do sprzedania „Pilot“ Lwów, Batorego 4. 7563

Marki zagraniczne, zbiory, zapasy, kupuje stale Eug. A. Szczerban, ul. Wronowska 10. 7515

Tokarnie. Wiertarki. Sztancy. Strugarki. Pily taśmowe. Heblarki. Gryzarki. Gatry. Lokomobile. Motory. Żelazo. Stał. Blacha. Szyny. Trawersy. Transmisje. Pasy po cenach konkurencyjnych poleca „Pilot“ Lwów, Batorego 4. 7396

MIESZKANIA, LOKALZ, SKLEPY

Odujmie zaraz pokój z całym utrzymaniem zamężnemu Panu. Zgłoszenia do Administracji pod „Zamożny“. 8079

1 pokój na biuro dla spółki handlowej poszukiwany. Zgłoszenia pod „Spółka 3549“ do Administracji. 8068

ZGUBIONO — ZNALEZIONO

Zgubioną kartę powołania wydaną P. K. 21 Lwów Abrahama Ajnsztajna ur. 1891 unieważnia się. 8044

ROZMAITE

Kursi hażkowa ia jumperów, czapek, kapeluszy itp. Pracownia „Kalo“, K pernika 12 za bramą p rter. 8073

Uleważniam dokumenty zwolnienia na nazwisko Tylko Antoni, urodz. 1901, wydane przez 6 Baon Saperów lwowskich. 8074

Plasku dostawę we Lwowie po cenach współzawodniczących przyjmuj się ul. Krupiarza 21 od 3—5.80 0

Młoda wychowawczyni pragnie zająć się szczerze z daniem dziećmi, na chętnie sierot mi. Poważne zgłoszenia do Administracji pod „J. W.“ 8076

Kapelusze filcowe, aksamitne przerabia modnie tanio Topolnicka, Kopernika 1. 7852

Bieliznę męską, damską, pościelową przyjmuje do szycia Szwalnia, Teatyńska 1 A. 7460

Tkackie płochy, wicieln'ce, czółna dostarcza M. Głazkowski, Łódź, Pańska 23. 8078

LOKOMOBILE

Kupię o sile od 100 do 125 HP najchętniej Lanza lub Wolfa z gwarancją natychmiastowego użycia i dobroci — Natomiast mam do sprzedania lub zamiany lokomobile Born-Schütze, wybudowaną w roku 1922 o sile 43 HP. — Wiadomość Michał Demeter, Lwów, ul. Tarnowskiego 1. 8. 8013

Cegielnia kręgowa w pełnym ruchu z dodaniem 15 morgów terenu we wschodniej Małopolsce bez konkurencji w swojej okolicy do sprzedania. Wiadomość Dr. Górowicz, Lwów, Sykstuska 46. 7943

REKLAMA

jest dźwignią handlu i przemysłu

Dla młynów, tartaków

oraz wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw przemysłowych poleca po cenach najtańszych kompletne urządzenia elektryczne, dynamo motory telefony i żarówki firma Bernard Panzer, bróy, Kopernika 17

Specjali ta chorób wenerycznych i skórny h
Dr. SCHWARZ b. Sekundarjusz szpit. powsz, Lwów, Słowackiego 4. naprzeciw gł. poczty. Leczenie plam, brodawek, włosów elektroizą i lampą kwarcową. 8026

Lekarz chorób wenerycznych i skórnych **Dr. A. Nadel** ordynuje od 12—1 i od 3—5 po poł. Plac Halicki 7. (nad kawiarnią Centralną). 789

Garnitury k.ub. we, otomany, materace poleca raz przyjmuje wszelkie przeróbki Pracownia tapicerska **Z. MACHALSKIEGO**, Sapichy 41. 8071

Praktyczne podarki: POŚCIEL, DYWANIKI, DEKORACJE — poleca najtaniej

Kazimierz Skibiński
Lwów, ul. Kopernika 1. 4, naprzeciw Szkowrona. 7941

Firanki	Kapy na łóżka
Pertjery	Materace meblowe
Chodniki	Story do okien
Dywany	Karnisze mosiężne
Linoleum	Ceraty
Tapety	Narzuty na otomany

poleca w największym wyborze
E. Kiczales i A. Margulies
Lwów, Sykstuska 18. 8037

LAMPY
NAFTOWO-ŻAROWE
o sile 10/10 świec do oświetlania wielkich sal lub placów przestrzeni do 120 m. Minimalne zapotrzebowanie nafty. 7955
„LUMEN“, Lwów, pl. Marjański 4.

SANKI, NARTY, ŁYŻWY
SWETERY i t. p. SANDOWA ciężarki, ROZCIAGACZE stalowe, sprężynowe, LATARKI elektryczne, BATERJE zapasowe poleca **J. ROSENMANN**, Lwów, Akademicka 1. 26 Warsztat reper. na miejscu. 7949

Najstosowniejsze podarunki
Na Gwiazdkę i Nowy Rok!!!
Latarki elektryczne oraz baterje zapasowe hurtownie i detajlcznie poleca po konkurencyjnych cenach i wysyła na prowincję firma 7681 Malwina Immerglück, Lwów, ul. Jagiellońska 17.

Stare i palające płyty 8070
kupuje i płaci najwyższe ceny oraz zamienia **Główny skład gramofonów i płyt** Malwina Immerglück, Lwów, Jagiellońska 17

NAJSTO OWNIEJSZE PODARUNKI
NA GWIAZDKĘ I NOWY ROK!
LATARKI ELEKTRYCZNE oraz BATERJE ZAPASOWE hurtownie i detajlcznie poleca po konkurencyjnych cenach i wysyła na prowincję firma 8071 Malwina Immerglück, Lwów, Jagiellońska 17

PIECE METEOR

WIECZNIE PŁONĄCE
RENTSCHNER
Lwów, Legionów 37.

Reklama Z powodu
jest dźwignią handlu i przemysłu
Praku kapitału obrotowego sprzedawcy świetnie prosperującą fabrykę wyróbów metalowych i blaszanych w Bydgoszczy pracującą przeważnie dla kolejnictwa, lub zamienimy na kamienicę względnie przyjmujemy spółnika z kapitałem od 30 milionów w górę. Oferty pod „Fabryka metalowa“ do T. A. Reklama Polska, Bydgoszcz, Gdńska 164. 8145

TUSZ WAGNERA
Stanisław ABL
Lwów, ul. Legionów 11.
Filij: ul. Sykstuska 3.

Wiosenne żurnale mód
„La Mode de Paris“ Nr. 29.
„La Femme Elegante“ Nr. 120
„New Ladies Fashions“.
„Paris Chic“ Nr. 275.
„La Toilette Moderne“ Nr. 670 już nadeszły!
„REKORD“, Skład żurnali mód, Lwów, ul. Sykstuska 1. 8. 8146
Na prowincję wysyłka za zaliczką.

Bez operacji radykalna pomoc dla najzastarszających i najbardziej niebezpiecznych cierpień przepuklinowych u panów, pań i dzieci.
Proszę żądać prospektu gratis i franko od specjalisty patentow. bandaży przepuklinowych

M. FREILICHA, Lwów, ulica Gródecka 1. 35.
we własnym domu. 6197
Podziękowanie.

Składam niniejszem serdeczne podziękowanie Panu M. Frelichowi, bandażyście we Lwowie, za nadzwyczaj sumienne założenie mi bandaży przepuklinowego obustronnego i ulepszenie tego bandaży tak długo, aż naprawdę bez wszelkiej obawy odnowienie przepukliny na stałe wsrzymał. Bandaż noszę już przeszło miesiąc i mogę poświadczyć, że tak dobrze leczy, iż ani w pracy, ani w chodzeniu — nie przeszkadza, ani też odnowienia przepukliny nie dopuszcza.
Przepukliny obustronne duże i silnie rozwinięte, które mi 5 lat strasznie dokuczyły, Pan M. Frelich swoim patentowanym bandażem tak prędko usunął i swobodę poruszenia się i pracę mi przywrócił.

Jestem wdzięczny tym znajomym, którzy mnie do pana Frelicha skierowali wtedy, gdy miałem zażar poddać się operacji.

Bóg zapłać za ratunek!
Pana M. Frelicha mogę szczerze polecić wszystkim tym, którzy jak i ja chorobie przepukliny ulegli, bo będą mu za pomoc, jak i ja wdzięczni!
Marian Strzociński, kapitan W. P. m. p.